

SOLVIT

*Neformální systém řešení sporů
na vnitřním trhu EU*

SOLVIT - vznik

- 2002 na základě Rozhodnutí EK
- V každém členském státě EU +Norsko, Lichtenštejnsko, Island
- V ČR 1. května 2004 - zřízen usnesením vlády č. 458/2004

SOLVIT - důvody vzniku

- problémy občanů a podniků s uplatněním jejich práv na vnitřním trhu EU v praxi
- správní orgány členských států EU aplikují svoje národní předpisy namísto evropského práva anebo evropské právo aplikují špatně
- občanům a podnikům je znemožněno využívat práv na vnitřním trhu

Práva na vnitřním trhu

- **Volný pohyb zboží**

(omezení při dovozu zboží z jiného členského státu)

- **Volný pohyb služeb**

(překážky při usazení, vysílání pracovníků či přeshraničním poskytování služeb OSVČ)

- **Volný pohyb osob**

(hraniční kontroly, povolení k pobytu, přístup na trh práce, ke vzdělání, uznávání kvalifikace, zdravotní pojištění, důchody, rodinné dávky)

Kvalifikace SOLVIT případu

- Porušení práva ES ze strany správního úřadu některého členského státu vůči podniku či občanovi
- Přeshraniční prvek
- Nejde o soukromoprávní spory ani o spory mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem
- Nejde o spory vzniklé porušením vnitrostátního práva
- Ve věci nebylo zahájeno soudní řízení

Právo EU

- Smlouva o založení ES
- Přístupové smlouvy (přechodná období)
- Nařízení (závazná, přímo aplikovatelná)
- Směrnice (transponovány do vnitrostátních zákonů)
- Rozhodnutí
- Judikatura ESD

Problém s úřadem

- Nezná, neaplikuje nebo špatně aplikuje příslušný evropský právní předpis nebo princip vycházející ze Smlouvy ES nebo judikatury ESD (např. vzájemné uznávání – zboží)
- Jedná podle vnitrostátních předpisů, které jsou v rozporu s evropským právem
- Nečinnost, neodůvodněné průtahy (např. při uznávání kvalifikace, refundace DPH atd.)

Poté co nás klient kontaktuje

SOLVIT centrum

- Posoudí, zda došlo k porušení evr. práva
- Kontaktuje úřad porušující evr. právo
- Žádá nápravu
- Možnosti nátlaku - kontaktovat nadřízený orgán nebo požádat o stanovisko EK

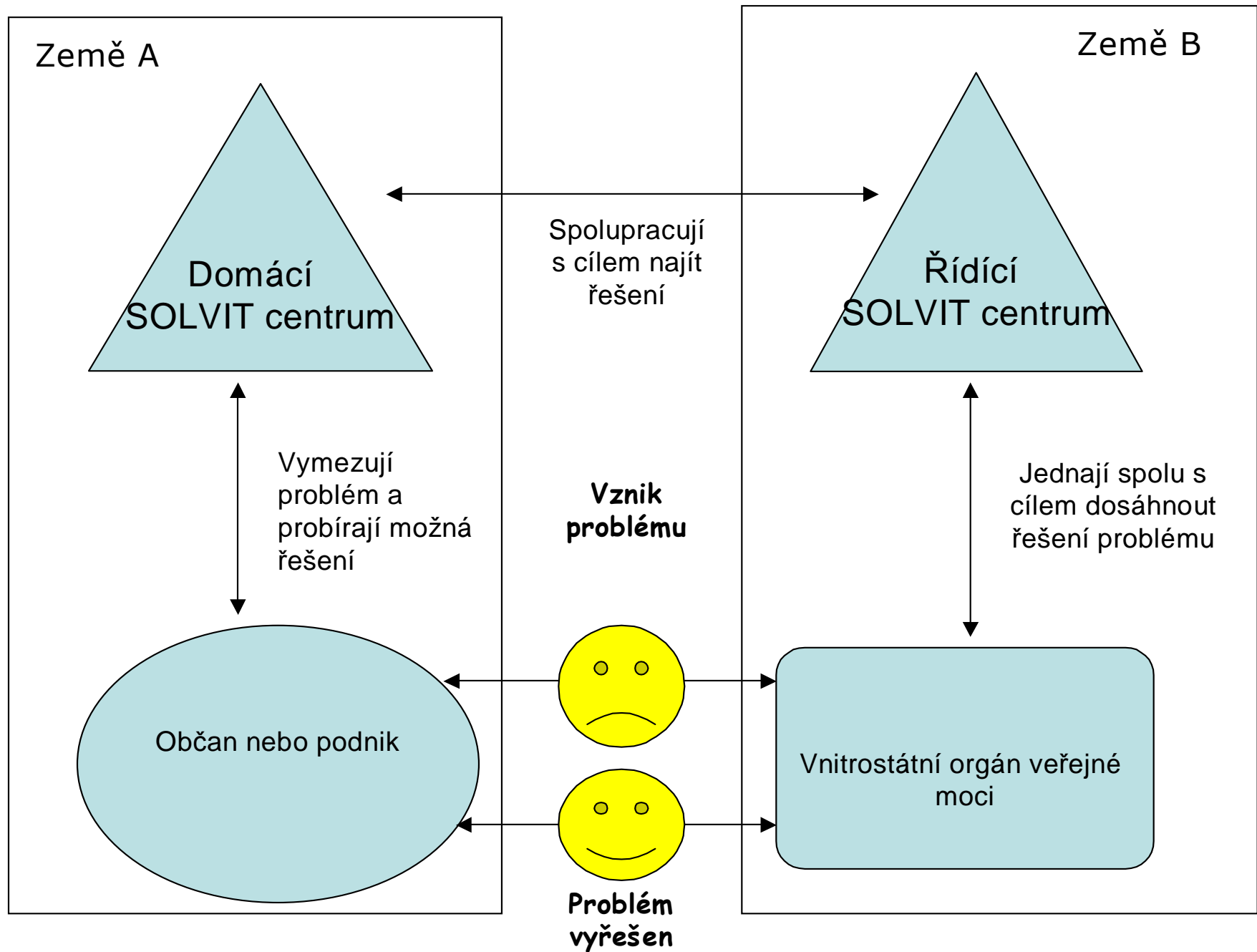

Výsledek jednání s úřadem

- Úřad změní svůj přístup v konkrétní věci (ustoupí od nepřiměřených požadavků, uzná kvalifikaci, nebrání uvedení výrobku na trh apod.)
- Změna správní praxe v dané problematice obecně (např. vydání metodických pokynů)
- Nutná změna vnitrostátní legislativy (tzv. Solvit plus případ)
- Nevyřešeno - soudní žaloba či stížnost k EK

Spolupráce SOLVIT center II.

- Stěžovatel kontaktuje „domácí“ SOLVIT centrum
  - analýza problému
  - zadání případu do databáze nebo odmítnutí
  - poskytnutí informací nebo odkaz na jinou instituci
- „Řídící“ SOLVIT centrum
  - případ přijme, příp. zamítne
  - komunikace s dotčeným správním úřadem
  - návrh řešení problému

Spolupráce SOLVIT center a Evropské komise

- EK dohlíží na fungování SOLVIT systému a činnost SOLVIT center
- Vydává pravidelnou roční zprávu o činnosti SOLVIT center (statistiky)
- Správa databáze
- Poskytuje stanoviska – nezávazná, názory expertů
- Poskytuje propagační materiály

Spolupráce SOLVIT centra a dalších úřadů

- Sít' kontaktních osob v rámci státní správy
  - MŠMT (uznání kvalifikací), MV (hraniční kontroly, povolení k pobytu), MZd (kvalifikace u lék. povolání), MPSV (sociální dávky), MPO (živnostenský odbor – regulované profese), atd.
  - ČOI (kontrola výrobků), SZPI (kontrola zem. a potr. výrobků), CMÚ (zdravotní pojištění), UNMZ (harmonizované zboží), GŘC (cla), ČSSZ atd.

Výhody řešení sporů v rámci SOLVIT systému

- Bezplatnost
- Neformálnost
- Rychlost (lhůta 10 týdnů)
- Osobní kontakt
- Zapojení odborníků z ČR i EK

Statistické údaje

Případy, jimiž se SOLVIT zabývá

● Uznávání odborných kvalifikací	21 %
● Přístup výrobků na trh	16 %
● Sociální zabezpečení	14 %
● Daně	11 %
● Registrace motorových vozidel	7 %
● Přístup služeb na trh	6 %
● Povolení k pobytu	5 %
● Zaměstnanecká práva	4 %
● Jiné	16 %

Uznávání kvalifikací

- Automatický systém uznání kvalifikací
sjednocení minimálních kvalifikačních požadavků
  - *lékař, zdravotní sestra, ošetřovatel, zubní lékař, veterinární lékař, porodní asistentka, farmaceut, architekt*

- Obecný systém uznání kvalifikací
porovnání vzdělání a praxe
  - možnost vyrovnávacích mechanismů v případě výraznějších rozdílů v požadované a v dosažené kvalifikaci (prokázání praxe, rozdílová zkouška, adaptační období)

Působnost směrnice 2005/36/ES

- Státní příslušníci členských států EU s diplomem z EU
- Rodinní příslušníci občanů EU s diplomem z EU
- Dlouhodobí rezidenti s diplomem z EU

- Občané třetích států s diplomem z EU
  - uznání podle národních pravidel
  - směrnice se na občany 3. států (až na uvedené výjimky) nevztahuje

Příklad I.

- České učitelce výtvarné výchovy a ruštiny nebyla uznána kvalifikace v Německu s odůvodněním, že tato kombinace není v Německu schválena
- Aby mohla v Německu učit vystudované obory, musela by vystudovat celý studijní obor znovu v Německu
- Po intervenci SOLVITu stačilo pro uznání kvalifikace doložení odborné praxe ve výtvarné výchově a absolvování 4 týdenního školení a složení praktické zkoušky z ruského jazyka

Příklad II.

- Český lékař požádal v Německu o uznání kvalifikace získané v ČR
- Německý uznávací orgán nevzal do úvahy možnost postupovat dle automatického systému uznávání kvalifikací a vyžadoval předložení veškerých dokladů týkajících se získané kvalifikace
- Na základě argumentů prezentovaných SOLVITem nakonec Saská lékařská komora uznala kvalifikaci lékaře „automaticky“ pouze na základě předložení diplomu a osvědčení o nabytých právech

Volný pohyb zboží

- Harmonizovaná sféra
  - technické požadavky na výrobky jsou upraveny jednotně evropskými předpisy
- Neharmonizovaná sféra
  - technické požadavky na výrobky jsou stanoveny samotnými členskými státy
  - Čl. 28 Smlouvy o založení ES zakazuje kvantitativní omezení dovozu včetně opatření s rovnocenným účinkem

Princip vzájemného uznávání

- Výrobky vyrobené nebo uvedené na trh v jednom členském státě v souladu s jeho právními předpisy mají přístup na trh jiných členských států
- Nemusí odpovídat předpisům státu dovozu
- Přístup na trh může být omezen pouze v případě, že je ohrožen oprávněný veřejný zájem a toto ohrožení je prokázáno národním orgánem ve státě dovozu

Příklad I.

- Dovoz stavebních výrobků z České republiky na Slovensko

Výrobky vyrobené v ČR, přezkoušené českou zkušebnou:

Slovenská obchodní inspekce požadovala přezkoušení slovenskou zkušebnou a opatření výrobků slovenskou značkou shody.

Příklad II.

- Dovoz doplňků stravy z Finska do České republiky

Finská firma vyrábí vitamínové přípravky a dováží je do několika členských států:

Ministerstvo zdravotnictví zakázalo jejich prodej z důvodu, že obsah některých složek přesahuje limity stanovené českými předpisy.

Koordinace sociálního zabezpečení

- Každý stát má vlastní předpisy o sociálním zabezpečení – nároky na určité dávky se mohou lišit
- Evropské právo zajišťuje, aby se nezhoršilo postavení občanů, kteří využívají svobody pohybu

Nařízení Rady č. 1408/71

Základní principy koordinace

- Rovnost zacházení
- Pojištění pouze v jednom členském státě
- Sčítání dob pojištění
- Export dávek
- Komunikace mezi úřady – tzv. E-formuláře
- **Příslušnost k právním předpisům podle místa výkonu zaměstnání**

Příklad I.

Český občan pracuje v Rakousku a každý víkend se vrací do České republiky, kde žije jeho rodina.

- pojistné odvádí v Rakousku
- v Rakousku má nárok na:
  - plnou lékařskou péči
  - přídavky na děti
- v případě nezaměstnanosti – registrace v ČR (stát bydliště), české dávky v nezaměstnanosti
- po dosažení důchodového věku – za dobu odpracovanou v Rakousku bude náležet rakouský důchod, doba se započítá v ČR

Daně refundace DPH

- Česká společnost požádala o vrácení DPH příslušný belgický úřad
- Na základě tzv. Osmé direktivy (79/1072/EHS) je příslušný daňový orgán povinen oznámit rozhodnutí o žádosti o vrácení daně a DPH vrátit do 6 měsíců ode dne přijetí žádosti
- Uplynulo víc než 8 měsíců a belgický úřad nereagoval
- Po upozornění SOLVITu byla požadovaná částka české společnosti vrácena

Daně

zamezení dvojího zdanění

- Česká občanka pracuje jako letuška na palubě letadla mezinárodní společnosti se sídlem v Irsku, trvalý pobyt a rodinu má v ČR.
- Odměny ze zaměstnání zdaněny ve státě, v němž je umístěno sídlo podniku, tj. v Irsku.
- ČR příslušná k zúčtování zaplacených daní v jiných státech a vyloučení dvojího zdanění

Registrace vozidel

- Motorové vozidlo musí být registrováno v členském státě, kde má majitel obvyklé bydliště
- Uplatní se pravidla volného pohybu zboží
- Jednotný systém schvalování typu vozidla (ES typové schválení) - pro osobní automobily od roku 1998, pro motocykly od roku 2003
- Problémy s registrací starších vozidel, pokud není prokázáno ES schválení typu ani národní osvědčení typu z jiného členského státu
- Postupuje se jako při dovozu vozidla ze třetího státu - není možné dovézt vozidla starší 8 let

Příklad I.

- Acura Legend, rok výroby 1995
- Vyrobeno v USA, registrováno ve Spojeném království a poté ve Francii (národní individuální schválení)
- České orgány odmítly uznat francouzské individuální schválení - registrace pro vozidla ze třetích států (omezení stáří vozidel na 8 let)

Příklad II.

- Ford Transit vyroben a registrován ve Spojeném království – volant vpravo
- České orgány odmítly registrovat vozidlo s pravostranným řízením a požadovaly přestavbu vozidla na levostranné řízení

Přeshraniční poskytování služeb

- Dočasný a příležitostný charakter
- Vyslaní pracovníci z podniku usazeném v jiném členském státě
- OSVČ usazené v jiném členském státě
- přechodné období v některých oblastech (stavebnictví, čištění budov apod.) v Rakousku a v Německu i pro vysílání pracovníků – neplatí pro OSVČ

Přeshraniční poskytování služeb

- Dokumenty, které musí být k dispozici pro případ kontroly:
  - formulář E 101– dokládá příslušnost k systému sociálního zabezpečení v domovském státě (vydává OSSZ)
  - Evropská karta zdravotního pojištění - EHIC
  - osobní doklady
  - u OSVČ rovněž překlad živnostenského listu
  - Smlouva o dílo, pracovní smlouva, rozpis směn atd.
- Notifikační povinnost při vysílání v některých státech
- Povinnost splnit pracovní podmínky státu vyslání
- **<http://vysilanipracovniku.mpo.cz>**

Příklad I.

- Sociální práce v Německu (péče o starší osobu)
- Krátkodobě, příležitostně
- Německé úřady budou zkoumat, zda k ošetřované osobě neexistuje podřízený vztah a není tak obcházen pracovněprávní poměr (přechodné období na volný pohyb pracovníků)

Příklad II.

- OSVČ přijme zakázku (stavební práce) v Německu
- Volný pohyb služeb, bez omezení
- Pro OSVČ neplatí přechodné období
- Přísné kontroly v DE a AT – obavy z obcházení přechodných období
- OSVČ pracuje samostatně, nepodléhá pokynům objednatele, používá své nářadí, nepobírá pravidelnou mzdu, ale jednorázovou odměnu za provedení zakázky atd.

Statistické údaje

Úspěšnost při řešení případů

- Vyřešené 78 %
- Nevyřešené 22 %

Kontaktní údaje
SOLVIT centrum pro ČR

E-mail: solvit@mpo.cz

Osobně: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Politických vězňů 20, Praha 1

Tel.: 224 221 701

Poštovní adresa:

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32, 110 15 Praha 1

Děkuji za pozornost

Mgr. Eva Semeráková

Odbor vnitřního trhu a služeb EU/SOLVIT

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR